

## **ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΠολΔ με το ν. 4335/2015\***

---

\*Επικαιροποίηση του άρθρου «Οι τροποποιήσεις του ΚΠολΔ στη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με το ν. 4335/15» που δημοσιεύθηκε στην ΕλλΔνη 2016. 138.

Ασφαλιστικά μέτρα: Άρθρα 682 έως 738 ΚΠολΔ (οκτώ κεφάλαια).

Οι αλλαγές που επήλθαν με το νέο ΚΠολΔ δεν αναδιαρθρώνουν τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, κάποιες όμως εξ αυτών είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες και απασχόλησαν, μετά την εφαρμογή του νέου ΚΠολΔ, τόσο τη θεωρία, όσο και τη νομολογία.

Οι διατάξεις που τροποποιούνται ειδικότερα είναι οι εξής:

### **Άρθρο 682:**

**Προϊσχύσαν άρθρο 682.-1.** Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 683 έως 703 τα δικαστήρια, σε επείγουσες περιπτώσεις ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος, μπορούν να διατάζουν Ασφαλιστικά μέτρα για την εξασφάλιση ή διατήρηση ενός δικαιώματος ή τη ρύθμιση μιας κατάστασης και να τα μεταρρυθμίζουν ή να τα ανακαλούν. Το δικαίωμα είναι δυνατό να εξαρτάται από αίρεση ή προθεσμία.

**Νέο άρθρο 682: 1.** Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 683 έως 703 τα δικαστήρια, σε επείγουσες περιπτώσεις ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος, μπορούν να διατάζουν ασφαλιστικά μέτρα για την εξασφάλιση ή διατήρηση ενός δικαιώματος ή τη ρύθμιση μιας κατάστασης και να τα μεταρρυθμίζουν ή να τα ανακαλούν. Το δικαίωμα είναι δυνατό να εξαρτάται από αίρεση ή προθεσμία ή να αφορά μέλλουσα απαίτηση.

Στην πρώτη παράγραφο της διάταξης του άρθρου 682 προστέθηκε η φράση «ή να αφορά μέλλουσα απαίτηση» και υπάρχει πλέον η δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων και για μέλλουσα απαίτηση. Προγενέστερα γινόταν δεκτό ότι το ασφαλιστέο δικαίωμα δεν ήταν

αναγκαίο να είναι απαιτητό, έπρεπε όμως να ήταν γεγενημένο.<sup>1</sup> Η διάταξη αυτή αναφέρεται στο δικαίωμα προσδοκίας, το οποίο υπάρχει όταν δεν έχουν πληρωθεί όλοι οι όροι που απαιτούνται κατά νόμο για την ύπαρξη δικαιώματος. Το πότε υφίσταται δικαίωμα προσδοκίας δε μπορεί να προσδιορισθεί με γενικά κριτήρια άλλα μόνο κατά περίπτωση.<sup>2</sup> Η αιτιολογική έκθεση διευκρινίζει ότι *«οι εν λόγω απαιτήσεις θα πρέπει, βέβαια, να τελούν υπό τον αυτονόητο όρο του οριστού τόσο του οφειλέτη, όσο και του περιεχομένου τους»* καθώς σε αντίθετη περίπτωση, όπως είναι προφανές, η σχετική αίτηση κινδυνεύει να απορριφθεί ως αόριστη. Χαρακτηριστική περίπτωση τέτοιας μελλοντικής απαίτησης είναι εκείνη της συμμετοχής στα αποκτήματα μετά την έγερση αγωγής διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή της έναρξης διάστασης των συζύγων, αλλά πριν από την αμετάκλητη λύση ή ακύρωση του γάμου ή τη συμπλήρωση διετούς διάστασης.<sup>3</sup> Άλλη περίπτωση δικαιώματος προσδοκίας είναι η πώληση με σύμφωνο επιφύλαξης κυριότητας πριν την αποπληρωμή του τιμήματος (532 ΑΚ). Διατυπώθηκε η άποψη ότι η παροχή προστασίας για μέλλουσες απαιτήσεις υπερακοντίζει τις ρυθμίσεις τους άρθρου 69 ΚΠολΔ και είναι δογματικά επισφαλής, αφενός λόγω των λιγότερων εχέγγυων ορθής κρίσης που παρέχει η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων σε σχέση με την τακτική διαδικασία, αφετέρου λόγω της απροσδιόριστης χρονικής διάρκειας της προστασίας αυτής, καθώς ο

---

<sup>1</sup> ΠΠΑθ 108/1999 ΕλλΔνη 2000.539, ΜΠρΘεσ 16788/1994 Αρμ. 1996.1030, ΜΠΠειρ 4645/2011, ΜΠρΑθ 1495/2009ΤΝΠ Νomos,

<sup>2</sup> Απ. Γεωργιάδης, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, 1997, Αντ. Σάκκουλας, σελ. 198

<sup>3</sup> Βλ. ΜΠρΑθ 13375/1983 ο.π., ΜΠρΘεσ 8788/1993 Αρμ. 1994.325, ΜΠρΘεσ 10759/2007 Αρμ. 2008.1575, ΜΠΡοδ 276/2013, ΜΠΡοδ 336/2013, ΜΠΡοδ 4245/2007 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Νomos, ΜΠρΚαβ 1268/2007 Αρμ. 2007. 1709, ΕλλΔνη 2010.280, ΜΠρΚατερ 6/2003 Αρμ. 2003.507, ΜΠΡοδ 4245/2007 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Νomos, ΜΠΚορ 719/1995 ΕλλΔνη 1996.451.

δικαστής δε μπορεί να ορίσει προθεσμία για την άσκηση αγωγής για την απαίτηση αυτή, κατ' άρθρο 693 ΚΠολΔ.<sup>4</sup>

### **ΑΡΘΡΟ 686**

**1) Προϊσχύσαν άρθρο 686 παρ. 1:** Η αίτηση πρέπει να κατατεθεί στη γραμματεία του δικαστηρίου. Στα ειρηνοδικεία υποβάλλεται και προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση.

**Νέο άρθρο 686 παρ. 1:** Η αίτηση πρέπει να κατατεθεί στη γραμματεία του δικαστηρίου.

**2) Προϊσχύσαν άρθρο 686 παρ. 5:** Κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και με τις προτάσεις. Στα ειρηνοδικεία και προφορικά. Το πολυμελές πρωτοδικείο δικάζει αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μόνον κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης.

**Νέο άρθρο 686 παρ. 5:** Κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και με τις προτάσεις. Το πολυμελές πρωτοδικείο δικάζει αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μόνον κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης.

**3) Προϊσχύσαν άρθρο 686 παρ. 6:** «Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο μονομελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο η παρέμβαση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά».

**Νέο άρθρο 686 παρ. 6 (ν. 4335/2015):** «Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο μονομελές πρωτοδικείο ή στο ειρηνοδικείο η πρόσθετη παρέμβαση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά».

**Νέο άρθρο 686 παρ. 6:** «Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο μονομελές πρωτοδικείο ή στο ειρηνοδικείο η πρόσθετη παρέμβαση και η ανταίτηση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά».

Από την αντιπαραβολή των παλαιών και των νέων διατάξεων είναι σαφές ότι καταργήθηκε πλέον η δυνατότητα υποβολής αιτήσεως

---

<sup>4</sup> Κράνη, Επίκαιρα Ζητήματα Ασφαλιστικών Μέτρων, ΕλλΔνη 57. 29.

ασφαλιστικών μέτρων στο ειρηνοδικείο χωρίς έγγραφη προδικασία, καθώς με την τροποποίηση της παραγράφου 2 του άρθρου 215 ΚΠολΔ, ουσιαστικά καταργήθηκε η προηγούμενη διάταξη, που προέβλεπε την άσκηση αγωγής προφορικά στα ειρηνοδικεία στην έδρα των οποίων δεν υπήρχαν διορισμένοι δικηγόροι ή δικολάβοι. Επίσης, η ίδια απαγόρευση ισχύει για την άσκηση κυρίας παρέμβασης, για την οποία επίσης απαιτείται έγγραφη προδικασία, ενώ αρχικά προβλέφθηκε μόνο για την πρόσθετη παρέμβαση η δυνατότητα προφορικής άσκησης αυτής, τόσο στο μονομελές πρωτοδικείο, όσο και στο ειρηνοδικείο, καθώς λόγω τροποποίησης της παραγράφου 4 του άρθρου 268, το οποίο πλέον προβλέπει την άσκηση ανταγωγής μόνο με χωριστό δικόγραφο, ουσιαστικά καταργήθηκε η δυνατότητα ασκήσεως ανταίτησης προφορικά. Όμως, επειδή η διάταξη αυτή, όσον αφορά την ανταίτηση δέχθηκε σοβαρή κριτική, ειδικά λόγω των προβλημάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή της στην πράξη, με το άρθρο 23 του ν. 4509/2017, τροποποιήθηκε εκ νέου το άρθρο και επανήλθε η δυνατότητα άσκησης της ανταίτησης κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων προφορικά.<sup>5</sup> Εν προκειμένω, να επισημανθεί ότι κατά την ισχύ της σχετικής διάταξης, που δεν επέτρεπε την άσκηση της ανταίτησης προφορικά, εξεδόθησαν αποφάσεις που απέρριπταν τις προφορικώς ασκηθείσες ανταιτήσεις ως απαράδεκτες,<sup>6</sup> αλλά και αποφάσεις που αντιθέτως τις έκριναν παραδεκτές, με το επιχείρημα της αναλογικής εφαρμογής της δυνατότητας που δίνει η παρ. 5 του άρθρου 686, περί ασκήσεως της αιτήσεως εγγράφως με τις προτάσεις, λόγω του κενού του νομού που αφήνει αρρύθμιστο το θέμα και του ανακριτικού συστήματος

---

<sup>5</sup> ΜΠρ Ηρακλ 231/2019 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Nomos, Κράνης, Η άσκηση ανταίτησης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων μετά τις τροποποιήσεις του ν. 4335/2015, Αρμ. 2017. σελ. 533.

<sup>6</sup> Ενδεικτικά: ΜΠρΣυρ 101/2016 ΕλλΔνη 2017.565, ΜΠρΑμαλ 40/2016 ΕλλΔνη 2016.1443.

που ισχύει στη διαδικασία αυτή.<sup>7</sup> Τέλος, στην τέταρτη παράγραφο του άρθρου 686 (686 παρ. 4 εδ. α') προβλέπεται η δυνατότητα γνωστοποίησης της κλήσης προς συζήτηση και «με ηλεκτρονικά μέσα με δαπάνες του αιτούντος».

### **ΑΡΘΡΟ 689 ΚΠολΔ**

**Προϊσχύσαν άρθρο 689:** Αίτηση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά αλλοδαπού δημοσίου είναι απαράδεκτη χωρίς προηγούμενη άδεια του Υπουργού της Δικαιοσύνης.

**Νέο άρθρο 689:** Η απόφαση ασφαλιστικών μέτρων κατά αλλοδαπού δημοσίου δεν εκτελείται χωρίς προηγούμενη άδεια του Υπουργού Δικαιοσύνης, διαφορετικά η εκτέλεση είναι άκυρη.

Με τη νέα διάταξη του άρθρου 689 ΚΠολΔ, η οποία αφορά τις αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων που στρέφονται κατά αλλοδαπού δημοσίου και η οποία στην πράξη μάλλον έχει εφαρμοσθεί ελάχιστα, απαιτείται πλέον η προηγούμενη άδεια του Υπουργού Δικαιοσύνης, μόνο κατά το στάδιο της εκτέλεσης και όχι κατά το στάδιο της υποβολής της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων. Εν προκειμένω πρέπει να επισημανθεί ότι η νέα διάταξη εναρμονίζεται με τις διατάξεις του Συντάγματος και της ΕΣΔΑ, πλην όμως υπάρχει ο κίνδυνος ο διάδικος που πέτυχε την έκδοση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων σε βάρος αλλοδαπού δημοσίου να μην καταφέρει να προβεί σε εκτέλεση αυτής, λόγω μη χορήγησης της σχετικής άδειας από τον Υπουργό Δικαιοσύνης. Η ακυρότητα επέρχεται με το άρθρο 159 αρ. 1 ΚΠολΔ, χωρίς την ανάγκη ύπαρξης δικονομικής βλάβης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο παρελθόν επιχειρήθηκε εφαρμογή της εν λόγω διάταξης (ως ίσχυε), όταν με την υπ' αριθμ. 137/1997 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λιβαδειάς έγινε δεκτή αγωγή της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Βοιωτίας, εναγούσης τόσο ιδίω ονόματι,

---

<sup>7</sup> ΜΠρΠατρ 737/2016 ΕλλΔνη 2017.564, ΜΠρΓυθ 32/2016 Αρμ. 2017.632, ΕΠολΔ 2017.283, αντιθ. Κράνης, ο.π.

όσο και ως αντιπροσώπου και άλλων εναγόντων, κατοίκων Διστόμου Βοιωτίας, κατά του Γερμανικού Δημοσίου, για την αναγνώριση της υποχρεώσεως του ως άνω Δημοσίου να καταβάλει σε αυτούς τα αναφερόμενα στο διατακτικό της ανωτέρω αποφάσεως ποσά ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από την θανάτωση οικείων τους από όργανα του Γερμανικού Κράτους κατά την περίοδο της Γερμανικής κατοχής (και συγκεκριμένα στις 10.6.1944). Κατά της ανωτέρω αποφάσεως το Γερμανικό Δημόσιο άσκησε αίτηση αναιρέσεως, η οποία απερρίφθη με την υπ' αριθμ. 11/2000 απόφαση του Αρείου Πάγου, με την οποία, αφού κρίθηκε ότι το Γερμανικό Δημόσιο στην συγκεκριμένη υπόθεση δεν απολάμβανε του προνομίου της ετεροδικίας και ότι, επομένως, νομίμως υπήχθη στη δικαιοδοσία του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λιβαδειάς, επικυρώθηκε η προαναφερθείσα απόφαση του τελευταίου αυτού δικαστηρίου. Κατόπιν αυτών, οι ως άνω ενάγοντες με αίτησή τους προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης ζήτησαν την, κατ' αρθρ. 689 ΚΠολΔ, απαιτούμενη άδεια για την εγγραφή προσημειώσεως υποθήκης επί ακινήτων του Γερμανικού Δημοσίου προς εξασφάλιση της ως άνω απαιτήσεώς τους, για την οποία εξεδόθη η προαναφερθείσα απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λιβαδειάς. Επί της ανωτέρω αιτήσεως εξεδόθη η υπ' αριθμ. πρωτ. 4678/10.1.2001 πράξη του Υπουργού Δικαιοσύνης, με την οποία ο εν λόγω Υπουργός αρνήθηκε τη χορήγηση της σχετικής αδείας, με την αιτιολογία ότι «... δεν συμφωνούμε με τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων σε βάρος του γερμανικού δημοσίου, διότι δεν του λείπει η περιουσιακή φερεγγυότητα». Ακολούθως, οι ως άνω διάδικοι προσέφυγαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας, ζητώντας την ακύρωση της αρνήσεως του Υπουργού Δικαιοσύνης να χορηγήσει στους αιτούντες την κατ' άρθρο 689 ΚΠολΔ απαιτούμενη άδεια για την εγγραφή προσημειώσεως υποθήκης επί ακινήτων του Γερμανικού Δημοσίου, προς εξασφάλιση των προαναφερθεισών τους. Τελικά η

Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας με την υπ' αριθμ. 3669/2006 απόφασή του απέρριψε την εν λόγω αίτηση ως απαράδεκτη, κρίνοντας ότι η απόφαση του Υπουργού ως κυβερνητική πράξη δεν υπόκειται σε αίτηση ακυρώσεως.<sup>8</sup>

### **ΑΡΘΡΟ 690**

**Προϊσχύσαν άρθρο 690 παρ. 1:** «Σε υποθέσεις που αφορούν ασφαλιστικά μέτρα είναι υποχρεωτική η προαπόδειξη και αρκεί η πιθανολόγηση των ισχυρισμών».

**Νέο άρθρο 690 παρ. 1:** «Σε υποθέσεις που αφορούν ασφαλιστικά μέτρα αρκεί η πιθανολόγηση των ισχυρισμών».

Όπως αναφέρει και η αιτιολογική έκθεση του νόμου 4335/2015 η αναφορά περί προαποδείξεως στο ανωτέρω άρθρο καθίσταται περιττή, καθώς μετά τις μεταρρυθμίσεις που επέφερε ο ν. 2915/2001 δεν εκδίδεται πλέον απόφαση που να διατάζει αποδείξεις. Συνεπώς, δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι, λόγω της ως άνω διαγραφής, υπάρχει πλέον η δυνατότητα προδικαστικής απόφασης στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και αν τούτο συμβαίνει,<sup>9</sup> είναι εσφαλμένο, καθώς αντίκειται στη φύση αυτής και στις αρχές που τη διέπουν.<sup>10</sup>

### **ΑΡΘΡΟ 691:**

Το άρθρο 691 ΚΠολΔ χωρίζεται σε δύο άρθρα (691 και 691<sup>A</sup>) και πλέον στο άρθρο 691 περιέχονται οι διατάξεις που αφορούν την απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων, ενώ στο άρθρο 691<sup>A</sup> περιέχονται οι διατάξεις που αφορούν τη διαδικασία χορήγησης της προσωρινής διαταγής. Ειδικότερα:

### **ΑΡΘΡΟ 691:**

---

<sup>8</sup> ΟλΣτΕ 3669/2006 ΔΙΚΗ 2007.904.

<sup>9</sup> ΜΠρΠατρ 158/2015 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Nomos.

<sup>10</sup> ΜΠρΝάξου 524/2014, ΜΠρΡοδ 3313/2005, ΜΠρΗρακλ 389/2003 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Nomos, Ι. Χαμηλοθώρη, Ασφαλιστικά Μέτρα, 2010, αριθ. 202, σελ. 51.

Διαγράφεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 691 η φράση «και με την απόφασή του δέχεται ή απορρίπτει ολόκληρη ή εν μέρει την αίτηση», η δε διαγραφή αυτή έλαβε χώρα σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση ως περιττή. Ακολουθώντας, η παράγραφος 5 του προϊσχύσαντος άρθρου 691 αριθμείται πλέον ως τρίτη παράγραφος του ίδιου άρθρου, ενώ ουσιαστικά επαναλαμβάνονται οι διατάξεις του παλαιού άρθρου, όπως η συνοπτική αιτιολογία που πρέπει να περιέχει η απόφαση (η οποία συνάδει με το είδος και τη φύση της διαδικασίας), η προθεσμία των σαράντα οκτώ ωρών μετά τη συζήτηση για την έκδοση της απόφασης, με την προσθήκη στη νέα διάταξη ότι αν το δικαστήριο έχει τάξει προθεσμία για την υποβολή σημειωμάτων από τους διαδίκους, το διάστημα των σαράντα οκτώ ωρών υπολογίζεται από την παρέλευση αυτής της προθεσμίας και η αποκλειστική προθεσμία των τριάντα ημερών από τη συζήτηση της αίτησης (ή από το τέλος της προθεσμίας που έχει τυχόν τάξει το δικαστήριο για την υποβολή σημειωμάτων από τους διαδίκους, σύμφωνα με τη νέα διάταξη). Παρά ταύτα είναι γνωστό ότι οι ως άνω προθεσμίες δεν έχουν τηρηθεί στην πράξη, ενώ οι εν λόγω διατάξεις (παλαιές και νέες) έχουν δεχθεί και συνεχίζουν να δέχονται κριτική, καθώς οι οριζόμενες προθεσμίες θεωρούνται ορθώς ασφυκτικές, ο δε επιθετικός προσδιορισμός «αποκλειστική» για την έκδοση της απόφασης, ως αδόκιμος.<sup>11</sup> Επιπλέον, η διχοτόμηση της απόφασης σε καταχώριση του διατακτικού κάτω από την αίτηση ή τα πρακτικά και σύνταξη της απόφασης, έχει καταστεί ανεφάρμοστη, προφανώς ως ξένη προς την πρακτική εκδόσεως των πολιτικών αποφάσεων.

## **ΑΡΘΡΟ 691Α**

---

<sup>11</sup> Βλ. Οι πρόσφατες τροποποιήσεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας-de lege lata και de lege ferenda-Διαδικασία Ασφαλιστικών Μέτρων, Εισήγηση της Βασιλικής Τσαμπαζή, Εφέτη, στη Δημερίδα της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων για τις τροποποιήσεις του ΚΠολΔ, δημ. στο site Dikastis.gr.



Σύμφωνα με το νέο άρθρο 691 Α, στο οποίο ρυθμίζονται πλέον τα θέματα της προσωρινής διαταγής, δεν υπάρχει υποχρέωση προσδιορισμού της συζήτησης της προσωρινής διαταγής εντός δύο ημερών από την κατάθεση της αίτησης, όπως όριζε το προϊσχύσαν άρθρο. Η απαλοιφή της υποχρέωσης αυτής δε σημαίνει όμως ότι δεν οφείλει ο δικαστής να προσδιορίσει τη συζήτηση της προσωρινής διαταγής εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

Ακολούθως, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 691 Α, καταργήθηκε η, θεσπισθείσα με την προϊσχύσασα διάταξη, απαγόρευση διατήρησης της ισχύος της προσωρινής διαταγής κατά την αναβολή της υποθέσεως και πλέον υπάρχει η σχετική δυνατότητα, ακόμη και αν αναβληθεί η συζήτηση της υπόθεσης. Η απαγόρευση της προηγούμενης διάταξης είχε θεσπισθεί προκειμένου να μη ρυθμίζονται επί μακρόν ιδιωτικές σχέσεις, όπως εργασιακές σχέσεις, λόγος για τον οποίο κυρίως είχε ορισθεί η εν λόγω απαγόρευση, αυτή όμως η ρύθμιση κατέλαβε όλες τις σχέσεις ιδιωτικού δικαίου, χωρίς εξαίρεση, με άδικα πολλές φορές στην πράξη αποτελέσματα, καθώς στη δικαστηριακή πράξη, αναβάλλοντας ο δικαστής μία υπόθεση π.χ. οικογενειακού δικαίου, να μη μπορούσε να διατηρήσει τη χορηγηθείσα προσωρινή διαταγή, η οποία είχε ρυθμίσει προσωρινά θέματα, όπως η καταβολή διατροφής ανηλίκων τέκνων, ή το δικαίωμα επικοινωνίας του γονέα με τα τέκνα του. Συνεπώς, ορθώς δόθηκε εκ νέου αυτή η δυνατότητα αυτή στον Δικαστή που αναβάλλει τη συζήτηση, κάτι που άλλωστε ήταν απαίτηση του νομικού κόσμου.

Τέλος, διαγράφονται οι φράσεις από το προϊσχύσαν άρθρο «Αν η συζήτηση της αίτησης ματαιωθεί, δεν επιτρέπεται χορήγηση νέας προσωρινής διαταγής».

### **ΑΡΘΡΟ 693: Προθεσμία για την άσκηση της αγωγής.**

**Προϊσχύσαν άρθρο 693:** «1. Αν το ασφαλιστικό μέτρο έχει διαταχθεί πριν από την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, ο αιτών οφείλει μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης, να ασκήσει τη σχετική αγωγή, εκτός αν το δικαστήριο ορίσει επιπλέον προθεσμία μέχρι είκοσι (20) ημερών. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται στις υποθέσεις που διατάχθηκε ως ασφαλιστικό μέτρο προσημείωση υποθήκης, κατόπιν ομολογίας ή αποδοχής της αίτησης από τον καθ' ού η αίτηση, και στις υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων νομής ή κατοχής. Ειδικώς επί διαφορών για άκυρη απόλυση εργαζομένου με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, αν η αγωγή δεν έχει ασκηθεί μέχρι τη συζήτηση της αίτησης λήψης ασφαλιστικών μέτρων, η τελευταία απορρίπτεται ως απαράδεκτη. 2. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που έχει οριστεί κατά την παράγραφο 1, αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο, εκτός αν ο αιτών, μέσα στην προθεσμία αυτή, πέτυχε την έκδοση διαταγής πληρωμής. Υποβολή νέας αίτησης δεν αποκλείεται.»

**Νέο άρθρο 693:** « 1. Αν το ασφαλιστικό μέτρο έχει διαταχθεί πριν από την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, ο δικαστής που το διατάσσει μπορεί να ορίσει, κατά την κρίση του, προθεσμία για την άσκησή της, όχι όμως μικρότερη από τριάντα (30) ημέρες. 2. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παραγράφου 1 αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο, εκτός αν ο αιτών μέσα στην προθεσμία αυτή επιδώσει διαταγή πληρωμής».

Όπως αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση η παράγραφος 1 του άρθρου 693 ΚΠολΔ τροποποιείται και διατυπώνεται στη μορφή που είχε πριν την τροποποίησή του με το άρθρο 105 παρ. 3 ν. 4172/2013, καθώς οι εν λόγω διατάξεις, ως ίσχυαν πριν την τροποποίησή τους με το ως άνω νόμο είχαν λειτουργήσει επί σειρά ετών και είναι οικείες στο νομικό κόσμο. Συνεπώς, α) εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του δικαστή ο ορισμός προθεσμίας για την άσκηση αγωγής για την κύρια υπόθεση, β) διαγράφηκε η δυνατότητα υποβολής νέας αίτησης, εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παρ. 2, γ) απαιτείται πλέον όχι μόνο η έκδοση, αλλά και η επίδοση της διαταγής πληρωμής, προκειμένου να μην επέλθει η αυτοδίκαιη άρση του ασφαλιστικού μέτρου, λόγω μη τήρησης της ορισθείσας προθεσμίας. Παραμένει η υποχρεωτική άσκηση

της αγωγής στις περιπτώσεις των άρθρων 715 παρ. 5 (συντηρητική κατάσχεση, άσκηση αγωγής εντός 30 ημερών), 727 (δικαστική μεσεγγύηση), 729 παρ. 5 ΚΠολΔ (προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεων, άσκηση αγωγής εντός 60 ημερών).

### ΑΡΘΡΟ 696

**Άρθρο 696.-1. Αν κάποιος δεν έλαβε μέρος ή δεν κλήθηκε κατά τη συζήτηση αίτησης στην οποία εκδόθηκε απόφαση που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα ή μεταρρύθμισε ή ανακάλεσε απόφαση ασφαλιστικών μέτρων και έχει έννομο συμφέρον, δικαιούται να ζητήσει την ανάκληση ή την μεταρρύθμιση της απόφασης από το δικαστήριο που την εξέδωσε.**

«2. Το δικαστήριο μπορεί να απορρίψει την αίτηση της ανάκλησης ή αφού τη δεχτεί, να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την απόφασή του. Η παρ.2 καταργήθηκε με τα άρθρα πέμπτο και ένατο παρ.4 άρθρου 1 ν .4335/2015».

**3. Το δικαστήριο που διέταξε Ασφαλιστικά μέτρα, έως την πρώτη συζήτηση της αγωγής που αφορά την κύρια υπόθεση, έχει δικαίωμα, με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την απόφασή του, εφόσον επήλθε μεταβολή των πραγμάτων που δικαιολογεί την ανάκληση ή τη μεταρρύθμισή της.**

Στο νέο άρθρο 696 ΚΠολΔ έχει διαγραφεί η δεύτερη παράγραφός του, κατά την οποία οριζόταν ότι «το δικαστήριο μπορεί να απορρίψει την αίτηση της ανάκλησης ή αφού τη δεχτεί, να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την απόφασή του», η δε εν λόγω παράγραφος διαγράφηκε ως περιττή, όπως επισημαίνει η αιτιολογική έκθεση.

### ΑΡΘΡΟ 697

**Προϊσχύσαν άρθρο 697:** Το αρμόδιο για την κύρια υπόθεση δικαστήριο όσο διαρκεί η εκκρεμοδικία μπορεί, με αίτηση του διαδίκου που έχει έννομο συμφέρον, η οποία υποβάλλεται και αυτοτελώς να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την απόφαση που διατάζει ασφαλιστικά μέτρα. Ο δικαστής, και στο πολυμελές πρωτοδικείο, ο πρόεδρος, ορίζουν την δικάσιμο και την προθεσμία κλήτευσης.

**Νέο άρθρο 697:** Το αρμόδιο για την κύρια υπόθεση δικαστήριο όσο διαρκεί η εκκρεμοδικία μπορεί, με αίτηση του διαδίκου που έχει έννομο

συμφέρον, η οποία υποβάλλεται και αυτοτελώς να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Ο δικαστής, και στο πολυμελές πρωτοδικείο, ο πρόεδρος, ορίζουν την δικάσιμο και την προθεσμία κλήτευσης.

Στο νέο άρθρο 697 ΚΠολΔ ορίζεται ότι το δικαστήριο της κύριας δίκης μπορεί να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει το ασφαλιστικό μέτρο και επί απορριπτικής απόφασης ασφαλιστικών μέτρων, ενώ πρέπει να επισημανθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 696 ΚΠολΔ, το δικαστήριο των ασφαλιστικών μέτρων ανακαλεί μόνο αποφάσεις που διέταξαν ή μεταρρύθμισαν ασφαλιστικά μέτρα. Ουσιαστικά η προκειμένη τροποποίηση λειτουργεί ως δυνατότητα ασκήσεως ενδίκου μέσου κατά απορριπτικής απόφασης ασφαλιστικών μέτρων, δεδομένου ότι η ανάκληση είναι δυνατή ανεξαρτήτως μεταβολής, τόσο για νομικά, όσο και για ουσιαστικά σφάλματα, κάτι όμως που δε συνάδει με το είδος της διαδικασίας και τις αρχές που τη διέπουν, μεταξύ των οποίων η απαγόρευση ασκήσεως ενδίκων μέσων, ενώ επιβαρύνει υπέρμετρα το δικαστήριο της κύριας δίκης.<sup>12</sup> Διατυπώθηκε η άποψη,<sup>13</sup> πως η διάταξη αυτή έρχεται σε αντίθεση α) με τη διάταξη του άρθρου 695 (προσωρινό δεδικασμένο), β) με τη διάταξη του άρθρου 696, αφού επιτρέπει αυτό που απαγορεύει η διάταξη αυτή, β) με αυτές των άρθρων 684 και 686 παρ. 5 ΚΠολΔ, καθώς όταν το Δικαστήριο είναι το Πολυμελές Πρωτοδικείο και διατάζει ασφαλιστικά μέτρα, δε μπορεί να το κάνει αυτοτελώς, αλλά μόνο κατά τη διάρκεια της κύριας δίκης, ενώ πλέον όταν τα ανακαλεί ή τα μεταρρυθμίζει ή διατάζει ασφαλιστικά μέτρα, σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, μπορεί να γίνει με νέα αυτοτελή στάση δίκης και να τα δικάσει χωριστά από την κύρια δίκη.

---

<sup>12</sup> Κράνη, Επίκαιρα Ζητήματα Ασφαλιστικών Μέτρων, ΕλλΔνη 57. 29

<sup>13</sup> Βλ. Οι πρόσφατες τροποποιήσεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας-de lege lata και de lege ferenda-Διαδικασία Ασφαλιστικών Μέτρων, Εισήγηση της Βασιλικής Τσαμπάζη, Εφέτη, στη Δημερίδα της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων για τις τροποποιήσεις του ΚΠολΔ, δημ. στο site Dikastis.gr.

**ΑΡΘΡΟ 700:** Αντικαθίσταται στην παράγραφο 3 η αναφερόμενη διάταξη του άρθρου 691 παρ. 2 με αυτή του νέου άρθρου που αφορά την προσωρινή διαταγή, 691Α .

### **ΑΡΘΡΟ 702**

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 702 αντικαθίσταται ο όρος «πείθεται» (χαρακτηριζόμενος στην αιτιολογική έκθεση ως αδόκιμος) από τον όρο «πιθανολογεί».

### **ΑΡΘΡΟ 724**

**Προϊσχύσαν άρθρο 724:** 1. Ο δανειστής μπορεί να βάση διαταγή πληρωμής χρηματικών απαιτήσεων να ζητήσει εγγραφή προσημείωσης υποθήκης καθώς και να επιβάλει συντηρητική κατάσχεση στα χέρια του οφειλέτη ή τρίτου για το ποσό που ορίζεται με τη διαταγή πληρωμής, ότι πρέπει να καταβληθεί.

2. Το δικαστήριο που εξέδωσε τη διαταγή πληρωμής μπορεί με αίτηση εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η διαταγή και κατά τη διαδικασία του άρθρου 702 παρ. 1 να αναστείλει ολικά ή εν μέρει την εκτέλεση των ασφαλιστικών μέτρων που αναφέρονται στην παρ. 1, αν πιθανολογείται η εξόφληση ή η ανυπαρξία, ολική ή εν μέρει, της απαίτησης για την οποία έχει εκδοθεί η διαταγή πληρωμής ή να περιορίσει την εκτέλεση σε ορισμένα περιουσιακά στοιχεία, αν πείθεται ότι τα στοιχεία αυτά είναι επαρκή για την εξασφάλιση της απαίτησης.

**Νέο άρθρο 724:** 1. Ο δανειστής μπορεί με βάση οριστική απόφαση, καθώς και με διαταγή πληρωμής χρηματικών απαιτήσεων να ζητήσει εγγραφή προσημείωσης υποθήκης και να επιβάλει συντηρητική κατάσχεση στα χέρια του οφειλέτη ή τρίτου για το ποσό που επιδικάζεται με την απόφαση ή ορίζεται ότι πρέπει να καταβληθεί με τη διαταγή πληρωμής.

2. Το δικαστήριο που εξέδωσε την οριστική απόφαση ή τη διαταγή πληρωμής μπορεί με αίτηση εκείνου κατά του οποίου στρέφονται και κατά τη διαδικασία του άρθρου 702 παρ. 1, να αναστείλει ολικά ή εν μέρει την εκτέλεση των ασφαλιστικών μέτρων που αναφέρονται στην παρ. 1, αν πιθανολογείται η εξόφληση ή η ανυπαρξία, ολική ή εν μέρει, της απαίτησης για την οποία έχει εκδοθεί η οριστική απόφαση ή η διαταγή πληρωμής ή να περιορίσει την εκτέλεση σε ορισμένα περιουσιακά στοιχεία, αν πιθανολογείται ότι τα στοιχεία αυτά είναι επαρκή για την εξασφάλιση της απαίτησης.

Με τη νέα διάταξη του άρθρου 724, υπάρχει η δυνατότητα εγγραφής προσημείωσης υποθήκης και επιβολής συντηρητικής κατασχέσεως, με βάση διαταγή πληρωμής, αλλά και με οριστική

απόφαση, κάτι που έχει πρακτική σημασία σε περιπτώσεις οριστικών αποφάσεων που έχουν καταψηφιστικές διατάξεις, αλλά δεν έχουν κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστές. Κατά την εφαρμογή της νέας διάταξης ανέκυψε λοιπόν ζήτημα αν μπορεί να αποτελέσει τίτλο για την αυτοδύναμη εγγραφή προσημείωσης υποθήκης και την επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης η οριστική απόφαση που δεν έχει κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή και δε συνιστούν εκτελεστό τίτλο κατ' άρθρο 904 ΚΠολΔ. Κατά μία άποψη υπάρχει αυτή η δυνατότητα εγγραφής προσημείωσης υποθήκης και επιβολής συντηρητικής κατάσχεσης και στις αποφάσεις που δεν έχουν κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστές, είτε επειδή δεν υποβλήθηκε τέτοιο αίτημα, είτε επειδή σχετικό αίτημα υποβλήθηκε και απορρίφθηκε.<sup>14</sup> Η αντίθετη άποψη επιχειρεί συσταλτική ερμηνεία της νέας διάταξης, επισημαίνοντας ότι κοινό ουσιώδες στοιχείο της διαταγής πληρωμής και της οριστικής απόφασης που έχει κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή είναι ότι αποτελούν εκτελεστό τίτλο και ότι η αυτοδύναμη επιβολή ασφαλιστικού μέτρου με απόφαση μη κηρυχθείσα προσωρινά εκτελεστή (ιδίως αν σχετικό αίτημα έχει απορριφθεί) παραμερίζεται η εκφερθείσα δικαιοδοτική κρίση.<sup>15</sup> Όμως ratio της διάταξης αυτής, μετά την ανωτέρω τροποποίησή του, είναι η πληρέστερη προστασία του δανειστή, στην περίπτωση που έχει διαγνωσθεί και επιδικασθεί η απαίτησή του με δικαστική απόφαση, η οποία υπερέχει της διαταγής πληρωμής (όπως αναφέρεται και στην εισηγητική έκθεση) και η διασφάλιση της απαίτησής του όταν θα αποκτήσει εκτελεστό τίτλο.<sup>16</sup>

---

<sup>14</sup> Κράνης, Οι τροποποιήσεις του ΚΠολΔ-ν.4335/2015, Εισηγήση σε ημερίδα του Δικηγορικού Συλλόγου Κοζάνης, Φραγκουδάκη, Η οριστική απόφαση ως τίτλος εγγραφής προσημείωσης υποθήκης και επιβολής συντηρητικής κατάσχεσης μετά την τροποποίηση του άρθρου 724 ΚΠολΔ με το ν. 4335/2015, ΝοΒ 67.13, ΜΕΦΛαρ 6/2019ΕφΑΔΠολ 1 (2019). 87, ΕΘεσ 2480/2017 ΕλλΔνη.1737, με παρατηρήσεις Κατρά, ΕλλΔνη 2017.1741.

<sup>15</sup> Ρόκας, Ζητήματα από την εφαρμογή του νέου άρθρου 724 ΚΠολΔ, ΕλλΔνη 2017.127.

<sup>16</sup> Φραγκουδάκη, ο.π.

Ένα επιπλέον ζήτημα που ανέκυψε από την εφαρμογή της νέας διάταξης είναι η αναδρομικότητα ή μη αυτής, ήτοι εάν καταλαμβάνει και τις οριστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4335/2015, την 1/1/2016. Σύμφωνα με μέρος της νομολογίας, αλλά και τη θεωρία η δυνατότητα του άρθρου 724 ΚΠολΔ δεν ισχύει για τις οριστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν πριν την 1/1/2016.<sup>17</sup> Ειδικότερα, γίνεται δεκτό ότι ο δανειστής μπορεί να ζητήσει την εγγραφή προσημείωσης υποθήκης και τη συντηρητική κατάσχεση με βάση οριστική απόφαση μόνο αν η τελευταία εκδόθηκε μετά την έναρξη ισχύος του ως άνω νόμου και όχι αν είχε εκδοθεί πριν από αυτόν, σύμφωνα με τη γενική αρχή του διαχρονικού δικονομικού δικαίου, όπως αυτή εκφράζεται, κατ' αντιδιαστολή, στο άρθρο 18 παρ. 2 ΕισΝΚΠολΔ, κατά την οποία τα αποτελέσματα των δικαστικών αποφάσεων, όπως είναι και η δημιουργία τίτλου προς απόκτηση υποθήκης, η οποία αποτελεί παρεπόμενη έννομη συνέπεια της δικαστικής απόφασης,<sup>18</sup> και κατ' επέκταση προς εγγραφή προσημείωσης υποθήκης, αφού αυτή αποτελεί υποθήκη υπό την αναβλητική αίρεση της τελεσίδικης επιδίκασης της ασφαλιζόμενης απαίτησης και της εμπρόθεσμης τροπής της σε υποθήκη,<sup>19</sup> κρίνονται με βάση το δίκαιο που ισχύει κατά το χρόνο της δημοσίευσής τους.<sup>20</sup> Αντίθετα, η άποψη περί της μη αναδρομικής ισχύος τη διάταξης του άρθρου 724 ΚΠολΔ δέχθηκε κριτική, με το επιχείρημα ότι κρίσιμος χρόνος δεν είναι εκείνος της έκδοσης της απόφασης, αλλά

---

<sup>17</sup> ΜΠρΑ 1653/2017, ΜΠρΚερκ 1088/2018 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Nomos, Μαργαρίτης, Ερμηνεία Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, 2018. Άρθρο 724 αριθμ. 2, Ρόκας, ο.π., σημ. 2.1301.

<sup>18</sup> Βλ. Νικ. Νίκα, Πολιτική Δικονομία, τ. ΙΙ, έκδ. 2005, σελ. 755, Διον. Κονδύλη, Το δεδικασμένο κατά τον ΚΠολΔ, δεύτερη έκδοση, σελ. 274.

<sup>19</sup> Βλ. ΑΠ 16/2016 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Nomos.

<sup>20</sup> Βλ. Κουσούλη σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, τ. ΙΙ, υπ' άρ. 18 ΕισΝΚΠολΔ, αρ, 5, ΑΠ 1316/1987 ΕΕΝ 1988.681, ΔιοικΕφΑθ 1166/2005, ΜΠΑθ 1653/2017 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Nomos.

της ενέργειας για την εξασφάλιση της απαίτησης,<sup>21</sup> ενώ με την υπ' αριθμ. 400/2018 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Πειραιώς έγινε δεκτό ότι με τη νέα διάταξη του άρθρου 724 ΚΠολΔ μπορεί να εγγραφεί προσημείωση υποθήκης με βάση οριστική απόφαση, η οποία έχει εκδοθεί πριν την 1/1/2016, καθώς δεν τίθεται θέμα αναδρομικής ισχύος της οριστικής απόφασης, με βάση την οποία επιχειρείται η εγγραφή, δεδομένου ότι η νέα ρύθμιση προσδίδει για πρώτη φορά στην οριστική απόφαση έννομες συνέπειες και δεν αφορά έννομες σχέσεις ή συνέπειες που προϋπήρχαν, ενώ η σαφής διατύπωση της νέας διάταξης αφορά παρεπόμενες συνέπειες της οριστικής απόφασης και όχι τα έννομα αποτελέσματα αυτής, αφού η δυνατότητα εγγραφής προσημείωσης υποθήκης δεν είναι αποτέλεσμα της απόφασης στο οποίο απέβλεψε ο αιτών δικαστική προστασία.<sup>22</sup>

### **ΑΡΘΡΟ 727**

Με τη νέα διάταξη, οι ρυθμίσεις της συντηρητικής κατάσχεσης σε πλοία, αεροσκάφη (άρθρο 713) και ακίνητα (715) εφαρμόζονται και στο ασφαλιστικό μέτρο της δικαστικής μεσεγγύησης.

### **ΑΡΘΡΟ 729-προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεων-άσκηση αγωγής.**

**Προϊσχύσαν άρθρο 729 παρ. 5:** Μέσα σε τριάντα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης που επιδικάζει προσωρινά απαίτηση ή μεταρρυθμίζει προσωρινά απόφαση κατά το άρθρο 728 παρ. 2, εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η προσωρινή επιδίκαση ή μεταρρύθμιση οφείλει να ασκήσει αγωγή για την απαίτηση που επιδικάστηκε ή για τη μεταρρύθμιση της απόφασης. Η απόφαση παύει αυτοδικαίως να ισχύει, αν περάσει άπρακτη η προθεσμία αυτή. Δεν απαιτείται να ασκηθεί αγωγή, αν αυτή έχει ασκηθεί.

**Νέο άρθρο 729 παρ. 5:** Μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη επίδοση της απόφασης που επιδικάζει προσωρινά απαίτηση ή μεταρρυθμίζει προσωρινά απόφαση κατά το άρθρο 728 παρ. 2, εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η προσωρινή επιδίκαση ή μεταρρύθμιση οφείλει να ασκήσει αγωγή για την

<sup>21</sup> Κατράς, ο.π.

<sup>22</sup> ΜονΕφΠειρ (Ναυτικό Τμήμα) 400/2018, αδημ.



απαίτηση που επιδικάστηκε ή για τη μεταρρύθμιση της απόφασης. Η απόφαση παύει αυτοδικαίως να ισχύει, αν περάσει άπρακτη η προθεσμία αυτή. Δεν απαιτείται να ασκηθεί αγωγή, αν αυτή έχει ασκηθεί.

Με τη νέα διάταξη ορίζεται πλέον υποχρέωση ασκήσεως της κύριας αγωγής σε εξήντα ημέρες από την επίδοση της αποφάσεως που επιδικάζει προσωρινά απαίτηση, αντί των τριάντα ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης, όπως ίσχυε προγενέστερα, δηλαδή τροποποιείται τόσο η προθεσμία για την άσκηση της αγωγής, όσο και η αφετηρία της προθεσμίας αυτής.

**ΑΡΘΡΟ 729<sup>A</sup>**: Οι αποφάσεις επί αιτήσεων προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεων για μισθούς υπερημερίας και για καθυστερημένους μισθούς εκδίδονται υποχρεωτικώς εντός πέντε ημερών από την ημέρα της συζητήσεως.

Η διάταξη καταργήθηκε, καθώς έτυχε ανεφάρμοστη στην πράξη, με την επισήμανση επιπλέον, ότι οι εν λόγω υποθέσεις, εργατικού δικαίου, ενέχουν πολλές φορές μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας από τις λοιπές υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων, με συνέπεια η τήρηση της ως άνω προθεσμίας να ήταν ούτως ή άλλως ανέφικτη.

### **ΑΡΘΡΟ 730**

**Προϊσχύσαν άρθρο 730 § 3:** Το δικαστήριο που αναφέρεται στην παρ. 2 μπορεί να επιτρέψει για την απόδοση και την κατάσχεση ακατάσχετων πραγμάτων στο μέτρο που επιτρέπεται για απαιτήσεις διατροφής συζύγου.

**Νέο άρθρο 730 § 3:** Το δικαστήριο που αναφέρεται στην παρ. 2 μπορεί να επιτρέψει για την απόδοση και την κατάσχεση ακατάσχετων πραγμάτων και απαιτήσεων στο μέτρο που επιτρέπεται για απαιτήσεις διατροφής συζύγου.

Στην νέα παράγραφο 3 του άρθρου 730 προβλέπεται πλέον η δυνατότητα κατάσχεσης και απαιτήσεων, για την απόδοση όσων έχουν αχρεωστήτως καταβληθεί, λόγω τελεσίδικης απόρριψης της αγωγής για την κυρία υπόθεση (παράγραφος 2 του ιδίου άρθρου).

## ΑΡΘΡΟ 734

**Προϊσχύσαν άρθρο 734 §§ 3 και 5:** 3. Κατά της απόφασης του ειρηνοδικείου επιτρέπεται έφεση μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοσή της. Η έφεση δικάζεται κατά την ίδια διαδικασία, εφαρμόζονται όμως και τα άρθρα 226 και 652 παρ. 3.....5: Στα ασφαλιστικά μέτρα νομής ή κατοχής δεν εφαρμόζεται το άρθρο 696 παρ. 3 και ο ειρηνοδίκης δικάζει με τη σύμπραξη γραμματέα που τηρεί πρακτικά.

**Νέο άρθρο 734 §§ 3 και 5:** 3. Κατά της απόφασης του ειρηνοδικείου επιτρέπεται έφεση μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την επίδοσή της. Η έφεση δικάζεται κατά την ίδια διαδικασία, εφαρμόζεται όμως και το άρθρο 226. .... 5. Στα ασφαλιστικά μέτρα νομής ή κατοχής δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 696 παρ. 3 και 697 και ο ειρηνοδίκης δικάζει με τη σύμπραξη γραμματέα που τηρεί πρακτικά.

Στις υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων νομής δεν εφαρμόζονται πλέον α) η διάταξη του άρθρου 652§3 (προσδιορισμός δικασίμου ενδίκων μέσων και κλήση, καθώς τα άρθρα 646-681Δ καταργήθηκαν έμμεσα με το άρθρο 1, άρθρο τέταρτο του ν. 4335/2015) και β) εκτός των διατάξεων του άρθρου 696 παρ. 3 και οι διατάξεις του άρθρου 697, καθώς η διόρθωση της εσφαλμένης απόφασης θα γίνει από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, κατόπιν εφέσεως που θα ασκηθεί. (Αιτιολογική έκθεση: Η ανάκληση ή η μεταρρύθμιση της απόφασης, που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα νομής ή κατοχής, ρυθμίζεται από τα άρθρα 696-698, όχι όμως από την παρ. 3 του 696, αφού υπάρχει η δυνατότητα ασκήσεως έφεσης, Εξαιρείται και το άρθρο 697, δεν ανακαλούνται, ούτε μεταρρυθμίζονται από το δικαστήριο της κύριας δίκης, ως ίσχυε). Προβληματισμός διατυπώθηκε για τις περιπτώσεις όπου α) η ανάκληση ή η μεταρρύθμιση μπορεί να αφορά την κατ' έφεση απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου ως δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, κατά της οποίας δεν υπάρχει ένδικο μέσο, β) μεταγενέστερα της τελεσιδικίας γεγονότα δικαιολογούν την ανάκληση ή τη μεταρρύθμιση της απόφασης του ειρηνοδικείου ή αναλόγως κατ' έφεση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, ακόμα και αν απορρίπτει την έφεση επικυρώνοντας την πρωτόδικη απόφαση ασφαλιστικών μέτρων νομής ή κατοχής, που

ενσωματώνεται έτσι στην εφευρετική, διατυπούμενης της άποψης ότι πρέπει να γίνει ερμηνευτικά δεκτό ότι παρέχεται η δυνατότητα ανάκλησης ή μεταρρύθμισης από το δικαστήριο της κύριας δίκης.<sup>23</sup>

**ΑΡΘΡΟ 736:** **Ο ειρηνοδίκης δικαιούται να αναστείλει την εκτέλεση αποφάσεων της γενικής συνέλευσης σωματείων ή συνεταιρισμών.**

Το εν λόγω άρθρο καταργήθηκε, τούτο όμως δε σημαίνει ότι δεν υπάρχει δυνατότητα αναστολής των αποφάσεων της γ.σ. σωματείων ή συνεταιρισμών, αντίθετα, το Μονομελές Πρωτοδικείο, ως αρμόδιο δικαστήριο για την ακύρωση των αποφάσεων αυτών, είναι αρμόδιο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις και για την αναστολή εκτελέσεώς τους.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι σύμφωνα με το νέο άρθρο 94 ΚΠολΔ (όπως ισχύει από 1.1.2016 μετά την τροποποίηση του με το άρθρο 1 άρθρο πρώτο παρ.2 Ν. 4335/2015) η παράσταση με δικηγόρο (και) στις δίκες ασφαλιστικών μέτρων είναι υποχρεωτική και δεν επιτρέπεται πλέον η παράσταση του διαδίκου αυτοπροσώπως. Η μη πρόσληψη δικηγόρου, όπου είναι υποχρεωτική, έχει ως συνέπεια ότι ο διάδικος θεωρείται (δικονομικά) απών.<sup>24</sup> Υπό το νέο νομοθετικό πλαίσιο εξεδόθη η υπ' αριθμ. 8/2016 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Μεσολογγίου (Διαδικασία Ασφαλιστικών Μέτρων),<sup>25</sup> η οποία θεώρησε δικονομικά απόντα τον διάδικο που εμφανίσθηκε μεν στο ακροατήριο, δεν παραστάθηκε όμως με δικηγόρο, με την αιτιολογία ότι η συνέπεια αυτή προκύπτει από την παραβολή του κειμένου του ως άνω άρθρου πριν και μετά την τροποποίηση του, καθώς με τη νέα ρύθμιση αφαιρέθηκε η κατ' εξαίρεση παράσταση του δικηγόρου στις δίκες των ασφαλιστικών

<sup>23</sup> Κράνης, Επίκαιρα Ζητήματα Ασφαλιστικών Μέτρων, ΕλλΔνη 57. 29.

<sup>24</sup> Α.Π 173/1990, ΕλλΔνη 1991, 971, Εφ. Πατρ. 48/2008 Αχ.Νομ 2009, 284.

<sup>25</sup> Ομοίως ΜΠρΡοδ 100/2017 Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Nomos.

μέτρων και παρέχεται πλέον η δυνατότητα αυτοπρόσωπης παράστασης του διαδίκου μόνο στα ειρηνοδικεία στις μικροδιαφορές και για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος. Η εν λόγω απόφαση επιπλέον, ορθώς, δέχεται ότι η τελευταία εξαίρεση δηλ. η αποτροπή επικείμενου κινδύνου, που υπήρχε και στην παλαιά διατύπωση του ως άνω άρθρου, δεν ταυτίζεται με την αντίστοιχη έννοια (της αποτροπής) του επικείμενου κινδύνου ως προϋπόθεση του παραδεκτού της αίτησης των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 682 παρ.1 ΚΠολΔ), αλλά ερμηνεύεται στενά και σημαίνει ότι η μη άμεση ανεύρεση δικηγόρου και η αναβολή της επιχείρησης της συγκεκριμένης διαδικαστικής πράξης (σε όλες τις διαδικασίες και όχι μόνο σε αυτή των ασφαλιστικών μέτρων) θα έθετε σε κίνδυνο (λ.χ παραγραφής) τα συμφέροντα του διαδίκου,<sup>26</sup> πράγμα που δεν ισχύει (κατ' αρχήν) σε συζήτηση αίτησης ασφαλιστικών μέτρων που έχει προσδιοριστεί καιρό πριν (από τη συζήτηση) και έχει επιδοθεί στον αντίδικο. Για την ταυτότητα του λόγου και η κατάθεση των αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων πλέον πρέπει να λαμβάνει χώρα από πληρεξούσιο δικηγόρο και όχι αυτοπροσώπως από τον αιτούντα-διάδικο.

---

<sup>26</sup> Νίκας σε Ερμηνεία ΚΠολΔ των Κεραμέα- Κονδύλη- Νίκα, υπό το άρθρο 94 π.αρ 8, Α.Π 173/1990, ΕλλΔνη 1991.971.